

[Statsministeren]

kviditetsstillingen mærkbart. Men som sagt er der grænser for, hvor store offentlige lån det er hensigtsmæssigt at placere på det internationale kapitalmarked. Der vil derfor stadig være et behov for en privat kapitalimport af ikke helt ringe størrelse. Derfor må jeg nok sige, at det eneste, der på lidt længere sigt kan ændre stillingen, er en klar og vedholdende nedgang i underskuddet på den løbende batalingsbalance. Det er det, der er en vigtig forudsætning for, at vi kan komme stærkt i retning af en lavere rente.

Men vi ved, at noget sådant er en særdeles tidkrævende proces, især hvis det ikke skal gå ud over beskæftigelsen. Her har vi et andet og vigtigt hensyn, og det forudsætter altså først og fremmest, at opgangen i det danske omkostningsniveau er tydeligt langsommere end i udlandet. Selv om der er en nogenlunde gunstig udvikling i gang her, så er der stadig store problemer.

Der er blevet peget på, at den stramme pengepolitik og den høje rente bidrager til at hæve omkostningerne. Derfor er der også grund til at fremhæve, at opbygningen af den store private nettogæld til udlandet ikke blot har bidraget til finansieringen af underskuddet. Det har tillige betydet, at en stor del af erhvervslivet, ikke mindst betalingsbalanceerhvervene, har kunnet dække en stor del af deres lånebehov i udlandet og altså til stort set samme rente som deres konkurrenter.

De urolige kursforhold skaber problemer i denne forbindelse. Derfor er der også sket en ændring af skattereglerne. Der er sket sådanne ændringer, at kurstab på virksomhedernes låntagning i udlandet siden den 1. januar 1976 er gjort fradragsberettiget ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst. Endvidere har regeringen jo også igennem augustforlig II åbnet mulighed for statslige kursgaranterede lån til landbrug, fiskeri, industri og håndværk inden for en årlig ramme på 250 mill. kr. Det er ikke nogen problemfri vej at benytte, når renteniveauet i øvrigt er væsentlig højere, og det har derfor også været påkrævet at sigte på at dække behovet hos særlige låntagergrupper.

Som helhed er der ingen tvivl om, at hovedlinjerne i den penge- og rentepolitik, der føres, er i overensstemmelse med de målsætninger, der ligger bag den økonomiske politik. Men derfor kan der altså godt være mu-

lighed for eller behov for yderligere justeringer.

Et af de spørgsmål, der hyppigt kommer op og også er fremme i debatten for tiden, vedrører statens låntagning på det hjemlige kapitalmarked. Der må naturligvis ikke fra statens lånepolitik udgå påvirkninger, der kan svække bestræbelserne for at sikre rolige penge- og valutaforhold. Vi må tilstræbe, at det nødvendige salg af statsobligationer i så ringe udstrækning som muligt forrykker balancen på det almindelige obligationsmarked. Disse bestræbelser har haft betydelig fremgang og må videreføres.

Et andet spørgsmål er, om udbuddet af statspapirer kan mindskes. Det vil helt klart forudsætte en reduktion af statens finansieringsbehov. Den meget beskedne virkning, dette måske kunne have på renteniveauet, ville ikke kunne opveje de modgående virkninger på produktion og beskæftigelse, som ville blive følgen af en stramning af statsfinansieringen.

Samtidig må vi søge at undgå uønskede forvriddinger i kreditgivningen. Regeringen og Nationalbanken er fuldt opmærksomme på denne mulighed. Det ses bl. a. af de bestræbelser, der har været rettet imod at imødegå de uheldige virkninger, som rentemarginalloven fik på udlånsrenten i banker og sparekasser. For at undgå disse ulemper er der indgået en ny renteaftale mellem banker og sparekasser. Den lægger netop loft over renten for de såkaldte aftaleindskud. Aftalen har allerede haft en positiv virkning på udlånsrenten i pengeinstitutterne, og det er rimeligt at antage, at denne virkning endnu ikke er udtømt.

Regeringen er også opmærksom på de muligheder for belåning til forbrug m. m., som værdistigningen i fast ejendom indebærer. Ved de forslag om den fremtidige beskatning, som regeringen nu har fremlagt, har det været et vigtigt hensyn, at skattereglerne skulle bremse den belastning af lånemarkedet, som udgår herfra.

Men den grundlæggende forudsætning for, at vi kan få den nedgang i renteniveauet, som alle ønsker, er, at der opnås en klar og vedholdende reduktion af betalingsbalanceunderskuddet, og at stigningen i pris- og omkostningsniveauet kan begrænses.

Fastlæggelsen af renten er altså ikke nogen enkel sag. Det er en del af den samlede